

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 400 Lei. — Șase luni 200 Lei. — Trei luni 100 Lei. — Pentru strălinate un an 800 Lei. Pentru America 4 Dolari.

Ziarul apare Marți și Vinerea

Prețul inserțiilor: un șir peti 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrieri nefrancaie se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Inaugurarea dela Chișinău

În ziua de Sf. Arhangheli Mihail și Gavril 1926 s'a făcut inaugurarea facultății teologice din Chișinău, purtătoare numelui unui mare mitropolit, *Petru Movila*, care înainte cu 300 de ani a ridicat școala duhovnicească din Chiev la rangul de Academie spirituală, numită «Coleghie Movileană», și care acum este ales ca patron al noului așezământ teologic din Basarabia.

Inițierea acestui așezământ a fost sărbătorită ca un act de cea mai mare importanță pentru viața națională și religioasă a fraților noștri de dincolo de Prut.

Școala superioară teologică dela Chișinău va fi chemată să pregătească păstori de suflete mai luminați și mai destoinici pentru îndeplinirea frumoasei și grelei misiuni preoțești, decât au dat până acum seminariile de teologie în vremuri neprielnice pentru biserică și instituțiile sale.

Noul așezământ dela Chișinău vrea să fie, în același timp, o dovadă învederată, că țara noastră, integrită cu mari jertfe, este hotărâtă cu tărie să-și păstreze granițele și să le apere împotriva ori căruia dușman al românismului și al bisericii sale.

Dar, facultatea teologică «Mitropolitul Petru Movila» își va îndeplini cu adevărat succes această menire în mijlocul

basarabenilor, când ea va fi complectată cu celelalte facultăți universitare. Dacă Muntenia, Moldova, Ardealul și Bucovina se bucură fiecare de favoarea de-a adăposti în mijlocul lor câte-o universitate întreagă, — Basarabia, având în vedere chiar numai teritoriul său și numărul sufletelor sale, nu poate fi lăsată nici decum îndărătul tuturor provinciilor din noua Românie. Basarabia are negreșit toată dreptatea să reclame o completă universitate; — ear autoritățile bisericii Basarabiei, — alături cu ale celorlalte biserici ortodoxe române, care după legea de organizare sânt lipsite de dreptul conducerii directe a facultăților teologice de pe lângă universități, — nu va întârzia să stăruiască din toate puterile pentru legiferarea neîntârziată a reformei învățământului teologic, care să conțină înouirile neapărat trebuincioase întru promovarea intereselor mai înalte ale sfintei biserici ortodoxe din toată țara.

Pregătirea slujitorilor altarului este o chestiune, care privește viitorul bisericii; se cade, prin urmare, ca ea însăși să organizeze și să conducă întreg învățământul teologic.

La inaugurarea dela Chișinău, săvârșită cu deosebită solemnitate, au participat, afară de reprezentanții clerului, dñii miniștri: I. Petrovici, I. Lupăș, Văleanu și Sergiu Niță, precum și re-

prezentanți ai universităților din țară, ai autorităților din Basarabia, și alt numeros public.

Rugăciunea rostită cu acest prilej de I. P. S. Sa arhiepiscopul Gurie este următoarea:

Doamne, Dumnezeu părinților noștri, Atotputernice și Multîndurate, carele precum cu părinții noștri ai fost milostiv, așa și cu noi Te-ai arătat îndurat și drept:

Tu ai revărsat îndurarea Ta peste noi și ai făcut dreptate cu neamul nostru.

Noi am simțit și am văzut bunătatea Ta, căci în ochii noștri ni-ai dat biruință asupra vrămașilor noștri și ne-ai eliberat de sub stăpânirea lor, ne-ai făcut stăpâni peste pământul, ce ni l-ai dat spre locuință și ai unit pe toți românii supți sceptorul Regelui nostru.

Aducându-ți mulțumire pentru această mărfață facere de bine și mai văroasă pentru că ne-ai luminat cu lumina Evangheliei Fiului Tău și Mântuitorului nostru Isus Hristos, noi voim a împlini poruncile Tale.

Tu ni-ai poruncit să cunoaștem voia Ta, să cercetăm scrierile ca să avem viață veșnică, să fim și să umblăm ca fiii luminii, să cunoaștem adevărul ca să ne slobozim de păcate, de înșelăciune.

Urmând acestor porunci, noi voind a ne lumina și drept mulțumire pentru unirea națională, deschidem și sfintim astăzi un așezământ de învățatură superioară, universitară, cu blagoslovenia Sfântului Sobor al episcopilor noștri, cu buna învoire a glorioșului nostru Rege Ferdinand I.

Fă, Doamne îndurate, ca acest așezământ să fie izvor de lumină, de adevăr, de dreptate, de iubire și de mântuire poporului românesc! Fă-l ca pe un soare, care să lumineze pe tinerii studenți cu lumina Evangheliei Tale, ca să cu-

FOIȘOARA

Dela jubileul profesorului D. Comșa

La matineul din sala prefecturii județului Sibiu, în 26 Octomvrie 1926, sărbătoritul octogenar, dl D. Comșa, a rostit următorul cuvânt:

Incep prin a Vă exprima cordială și adâncă simțită grațitudine pentru manifestarea înălțătoare, de care m'ați învrednicit. Că dat mi-a fost a împlini 80 de ani în perfecție și neîntreruptă sănătate, iată harul ceresc, de care parte am avut întreagă viața ca puțin alții.

Am preferit totdeauna vorbirea liberă, dar moșneag cum am ajuns, temere am, nu cumva s'uit una și alta din ceea ce doresc a Vă spune. Este prin urmare îndrituită cetirea răspunsului meu așternut pe hârtie.

În fața participanților hotărât mai numeroși, cari n'au apucat a cunoaște nici măcar fazele marcate din viața mea mult sbucimată, îngăduit să-mi fie a Vă împărtăși, în fuga condeiului, câteva date biografice.

M'am născut în Sibiu la 29 Septemvrie 1846, din părinți sănătoși ca măru, ortodocși cucernici și aparținând țăranilor frunțași de aici. Nu mai puțin de 1/2 secol taică-meu a deținut s'rana de cantor bisericesc, răposând grabnic la

vârsta de peste 91 ani. Maică-mea a trăit, muncind fără preget, aproape 80 de ani. Frățini eram 6, 3 băieți și tot atâtea fete. În via aducere aminte mi-a rămas Cazacul găzduit la 1849 în casa părintească și făcând parte, ca croitor, din oastea rusească, cu alți 6 tovarăși găzduiți în șura noastră. Acest Cazac, cu mustăși stufoase și păr ca fuilor, mă îndrăgostise de-a binelea și mă desmierda, când pe cioboate, când asvârlit călare după cap, vârsta mea de abia 2 ani și ceva fiind la fel cu a odorului său rămas în Rusia.

Incepând cu al 7-lea an mi s'a dat și mie în grije plivitul duor straturi, înzestrarea numeroaselor gălfe cu apă și deseori pășunatul alor 3 cai și 4 boi, firește în afară de orele închinăte școlii. Mă asvârlam călare în fuga calului și rotim bicii plensind năpraznic. Nevoit eram de a sta fratelui mijlociu în ajutor, mănând, în rând cu sluga, o păreche de boi sau cei 3 cai, când lângă plugul de lemn, când alături carului sau grapel. Din motive ușor de explicat, familia stăruia să închin școala spre a mă dedica exclusiv plugăriei, dar predilecția mea pentru învățatură se înrădăcinase așa de adânc, că în 2 rânduri am părăsit cai și grăpă, mergând pe furși și pe nemăncate la școală. Lupta între școală și plugărie a dăinuit o vază întreagă și s'a terminat, cum bine vedeți, favo-

rabil, eu îmbrățișând mai târziu una și alta, adecă școala și plugăria.

Până a nu fi isprăvit a 3-a clasă gimnazială, aveau părintescă a suferit strdunecare vertiginoasă așa că ținut eram de a nu cheltui decât ceea ce biet agonisiam însumi, ziua dând lecții ieftine în aproape toate orele libere, iar seara învățând și decopliind acte și cifre seci până și după miezul nopții. Deodată cu examenul de maturitate am trecut și cursurile teologice, unde mi-a succes a cuceri întreagă grația nemuritorului Șaguna. În semestrul din urmă petrecut la Seminar, ca extern, Șaguna mă chema aproape zilnic, uneori spre a copia caligraficește epistole adresate miniștrilor sau prietenilor, altedăși spre a traduce exact în limba germană sau de a întoarcelea. Devenisem un fel de secretar privat, negreșit discret și vrednic de absolută încredere. În 2 rânduri m'a oprit la cină, continuând a da povești și intercalând episoade în parte hazlii.

Între altele mi-a povestit un episod glumeț care, așa cred, merită a Vi-l comunica. Principele Schwarzenberg, guvernatorul Ardealului, a invitat pe Șaguna amicul său intim la cină ca pe mâine seară, spunând că, în coridorul sfu dinspre grădină, ar atârna o capră neagră, frăgezită gata, așadar bună de ospătat amiciei. În dimineața proximă, guvernatorul a revenit la

noască voia Ta cea bună, ca să fie vrednici slujiitori ai Tăi și urmași buni ai Sfinților Apostoli, gata a se jertfi pentru binele Bisericii Tale și răspândirea în popor a învățăturilor Evangheliei Tale.

Blagoslovește, Doamne, pe Regele nostru **Ferdinand I** și pe sfințitul lui cu sănătate și viață îndelungată, ear așezământul, pe care îl înăgurăm, sfințește-l să fie templu de luminare în lăturea aceasta binecuvântată a țării moldovenești în vecii vecilor...

Apelul M. Sale Reginei Maria pentru invalizii, orfanii și văduvele de război

În preajma anului jubilar și înainte de a se imbarca pentru America, M. Sa Regina tuturor românilor a adresat înălțătorul apel de mai jos, menit să reamintească vitejia și suferințele poporului din 1916—1917, dar și sfânta îndatorire ce avem cu toții de a nu da uitării pe martirii neamului dându-ne cu drag obolul, pentru operele de asistență, destinate întreținerii lor.

Cuvântul marelui noastre Regine este următorul:

Români, — Prin curajul și vrednicia sa, poporul român, vărsându-și generos sângele, și-a întregit hotarele. Alături din ai noștri au rămas departe, pe câmpurile de luptă, plânși până în ziua de azi de noi, care se cuvine să le cinstim amintirea, așa cum o cinstim pe a sfinților mucenici. Au rămas, cu ochii în lacrimi, femele văduve ale celor dași pentru totdeauna și triștiți lor copii, la care noi cei ce le datorăm atâtă, aproape nici nu mai avem vreme să ne gândim. Pe lângă văduve și orfanii trec ca niște umbre invalizii sprâtniți în sârcele lor cârpi, privind cu amărăciune spre tacea care i-a uitat.

Români, — Sânt zece ani, de când cu toții am trăit ceasul de for și de glorie, zece ani de când poporul nostru și-a câștigat, cu amare jertfe, dreptul de a trăi liber în hotarele cuvenite, afirmând strălucita sa chemare în viitor.

Acel cart au dat exemplul supraomnesc al jertfei proprii ori vieți, în ceasul cel mare, sufer lângă noi. Mame și soții cu inima cernită, palat copii fără tată și glorioși invalizii trădese într-o lipsă și într-o durere pe care lipsa noastră de țară aminte na poate să le facă decât mai mari și mai adânci.

Acum, în cel de al zecelea an al prăsnuirii și pomenirii sfântului ceas al libertății și al martiriului lor, să ne plecăm înimile către el. Cu omenească înțelegere și cu creștinească îndurare, așezându-i în cugetele noastre la locul de onoare, ce li se cuvine. Ori de câte ori vom fi solicitoși, să ne dăm cu generozitate obolul, pentru operele de binefacere, menite să îndulcească viața invalizilor, orfanilor și văduvelor de război. Funcția

narli chemați să aplice legea I. O. V. Inscrisieți în suferințele voastre pe invalizi, pe văduve și orfanii de război, cinstindu-i cum cere gloria lor și îndulcindu-le nefericirea în care trăiesc.

Aplicați cu sfințenie prescripțiile legii I. O. V., în părțile ce vă revin, astfel ca toți acești martiri ai neamului să primească totdeauna, la timp, drepturile lor prevăzute de lege; și să vadă ocrotiți și cinstiți, astfel cum se cuvine în toate autoritățile țării.

Procedând astfel, nu numai că vă îndepliniți sfânta datorie, dar veți da și pildă educativă tinerilor generații, care vor vedea că statul ocrotește și cinsteste pe acei ce se jertfesc pentru patrie și tron.

Sprâtnind martirii neamului, ne sprâtnim pe noi înșine și consolidăm temelii scumpe noastre patrii.

Maria.

Sf. Sinod se întrunește în sesiune extraordinară în ziua de Marți, 16 Noembrie 1926.

Așezarea temeliei palatului Ligii Culturale

Din toată unghiurile patriei românești s'au adunat credincioșii idealului național, pentruca în ziua de 8 Noembrie 1926 să asiste la așezarea temeliei palatului Ligii Culturale în capitală.

Conducătorii Ligii, în frunte cu președintele ei, dl N. Iorga, înalți demnitari de stat, reprezentanți bisericii, armatei, presei, artelor, au participat la serviciul divin în biserica «Mihai Vodă», al cărui nume se prăznuia în ziua aceasta.

După serviciul divin, întreaga asistență a trecut într'un mare cortegiu pe strada Principelui Mircea în jurul locului din bulevardul Schitu Măgureanu, unde se va înălța noul palat. La solemnitate asistă A. S. R. Prințesa-mamă Elena a României, II. PP. SS. LL. Patriarhul Miron, Mitropolitii Pimen al Moldovei, PP. SS. LL. Episcopii Vartolomeu al Râmnicului Noului Severin și Grigorie al Aradului, membrii guvernului, reprezentanții autorităților din capitală și un public imens din toate straturile sociale.

Sfestația este săvârșită de I. P. S. Sa Patriarhul Miron. După sfințirea temeliei viitorului așezământ al Ligii Culturale, au cuvântat: I. P. S. Sa Patriarhul, dl N. Iorga, A. Teodorescu primarul capitalei, miniștrii I. Mitileneu în numele guvernului și V. Goldiș în numele Asociației culturale.

După aceasta, A. S. R. Prințesa Elena, cu I. P. S. Sa Patriarhul, cu dl N. Iorga, cu dl miniștrii și ceilalți demnitari au așezat peatra fundamentală în aclamațiile însufiețite ale mulțimii.

viciul militar etc. Pe mine și alți 2 col-gi ne-a scutit scriind însuși și iscăind, cu creionul câte două rânduri adresate comandantului. Nu găsisai tinar sarguincios, nu preot harnic nici învățător, care ar fi părăsit reședința nesatisfăcut sau neconsolat. Unui profesor excelent, dar sărac, i-a înzestrat sufrageria, goală nap, cu mobilă elegantă, până a nu fi terminat profesorul călătoria de nuntă. Cât ce i am prezentat certificatul primului examen agricol, Șaguna m'a felicitat călduros și îmblîndu-mi 30 le. «spre a mă recrea», fie și sub condiția, spusă în giumă, de a bea zilnic câte 2—3 păhare cu bere. Cu atât mai sever și necruțător era față de cei indolenți, pătimiși sau certați cu morala. Cu asprime neînduplecată osândia pe cari practicau jocul hazardat de cărți sau beția. Ca atingând culmea distincției era privită, în Sibiu și aiurea, învatarea la masa șaguniană, princiară servită.

În scopul de a preda fiitorilor preoți și învățători agricultura, mie dilectă din frageda copilărie, nemuritorul Șaguna mi-a îmblat, ca teolog absolut, o bursă pentru Altenburg și Lipsca, așa cred, o bursă anume croită pentru mine.

La vestita academie din Altenburg mi-a succes a câștiga spreijul și afecțiunea rectorului. Dovadă între altele faptul, ce urmează. Patronul Academiei și totodată proprietarul uria-

Cuvinte înțelepte

— Fragment dintr-o cuvîntare ocazională —

În toamna anului curent s'a pus, în filința de față a unei impozante mulțimi de popor din toată marginea, peatra fundamentală a clădirii nouă școlare în harnica noastră comună a Săliștei. La marea sărbătoare participat și dăii miniștri V. Goldiș și I. Lupaș, ale căror cuvîntări au fost ascultate cu multă cucernicie și cu toată atențiunea.

Estă un fragment din vorbirea părintelui I. Lupaș: **Acum așezând peatra de temelie a școlilor secundare tot sub umbra crucii lui Hristos, îndemnăm ce răsare din potriveala aceasta obșugă pe toți săliștenii să nu dea uitării nici în viitor obiceiul lor vechi și bun de a face cât mai multe danți și de a aduce cât mai numeroase jertfe la altarul acestor școli, menite să reverse multă jertfă asupra neamului nostru și să ridice în slavă numele lui.**

Ear împrejurarea, că edificiul acesta se înalță pe ruinele celui mai vechi lăcaș al credinței străbune, vesteste că și dela catedrele acestor școli va trebui să se propoveduiască necontenit credința cea adevărată a neamului nostru, credința cea mântuitoare și făcătoare de minni.

Căci numai din partea ei pururea roditoare poate să răsără dragostea de neam și de lege, care e mai de trebuință și mai de folos penru încheierea patriei noastre întregite, decât o știință trufășă fără Dumnezeu. Spune doar cu atata dreptate apostolul Pavel că «știința sumește, ear dragostea zidește». Scumpa noastră Românie e sântă de sumeja cărcotașilor, cari în oarba lor trufie refuză cu îndărătnicie vrednică de toată osândă să dea vre o mână de ajutor la opera de zidire și consolidare prin dragoste creatoare, lar nu la cea de zdrăcnare prin ură neînfrănată și distrugătoare. Și pentru ce refuză? Pentru că le lipsește credința în viitorul acestei țări, precum le lipsește și spiritul de jertfă pe altarul ei și puțința de a-și înfrâna patimile, de a-și lumina cugetele și de a-și subordona ambițiile lor personale permanentelor interese obștești.

Din cauza acestor lipsuri grave, care toate se reduc la lipsa credinței, li se clatină entuziasmul pentru scopurile înalte ale vieții noastre naționale, li se întuneacă orizontul privirii lor, ear caată pretutînd și scoată la iveală numai ce este rău în cuprinsul hotarelor noastre și fin ochii vncinic închiși asupra binelui, pe care ar putea să-l înădnească la tot pasul.

A apărut

Calendarul Bunului Creștin pe anul 1927

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ** în **SIBIU**, și la alte librării.

Șaguna găseind și cerând scuze, fiindcă de: capra ar fi dispărut fără urmă, probabil în toful nopții vijelioase. «Dragă amice, i-a răspuns Șaguna, dacă a dispărut, atăta pagubă. Un țăran galantom, mi-a adus, eri pe înserate, o capră frăgezită gata așa că mi-ai pricinui sinceră bucurie cinând noi împreună. În modesta mea reședință». Cina a luat sfârșit cu destăinuirea, că s'ar fi ospătat unul și altul din capra proprie guvernatorului, mulțumită duor voinici dibaci, cari au refuzat răsplata oferită, în schimbul furtului atât de îndrăzneț și primejdios. Au răs amândoi cu poftă, zadarnice rămânând încercările Principelui de a știrici numele făptșilor.

Aș putea continua, dar mă opresc sulevând în treacă, iată ce: Marele Arhipăstor avea o memorie aievea fenomenală. Era în stare să reproducă de rost, fără nici un greș, ori și ce pagină cetită o singură dată, fie că era scrisă cu mâna sau tipărită. În largul Ardealului nu exista preot ortodox dănsului necunoscut, nu învățător sau alt cărturar mai de seamă, el știind exact numele fiecăruia, prestațiunile, situația materială, resp. păcătoșile. Față de cei zeloși, vrednici și bine meritați era generos, îngăduitor și darnic, îmblîndu-le din averea sa privată, când ajutoare mici și mari, când burse, sau alte favoruri. Uneori achita datorile cutărui slujbaş ori student brav, alteori mijloca scutirea de ser-

șului domeniu afiliat, era Arhiducele Albrecht eroul dela Custozza. La întrebarea acestuia, rectorul a răspuns. În prezența întregului corp studențesc și profesional, că eu aș fi cel mai brav între studenți. Cu mândrie constat: Arhiducele-erou mi-a acordat, bătându-mă pe umăr, un ajutor bănesc extraordinar.

Cu diploma strălucit obținută în giamantanul sărăcăcios, am practicat apoi diversele ramuri agricole, timp de preste un an, în Germania și Bohemia. Lungile excursii înghiebate pedestru, cu 2 colegi cehi, din sat în sat, au contribuit și ele la îmbogățirea experiențelor mie trebuitoare.

Mult stimatul meu coleg și amic, Prea Cuvioșia Sa Directorul și arhimandritul Dr. Vasile Stan, a ținut să remarce și activitatea mea literară ca scriitor și profesor seminarial înșirînd cărțile agricole și albumele, pe cari le-am întocmit și publicat. *Nu* mie ca autor este dat a mă pronunța, dacă și încât aceste publicații întrunesc condițiile dorite. Trec dar sub tăcere chestiunea asupra meritelor ce Dsa a binevoit a mi-le atribui, așa cred, *prea* din belșug. Atăta numai, că asupra albumei voi reveni la bauchet și că în temnița Vațului am continuat a redacta, aproape singur singurel, «Economul» Foi Poporului, desăvârșind, tot sub zăvoare, cam a 3-a parte din «Călăuza agricolă».

INFORMAȚIUNI

To-Deum. In 8 Noemvrie a. c. la sărbătoarea sfinților Arhangeli Mihail și Gavril, fiind zăna onomastică a Alteței Sale Regale Prințului moștenitor MIHAI, în biserică noastră catedrală din Sibiu, după săvârșirea sfintei liturghii s'a oficiat serviciu divin pentru îndelunga viață și sănătate a Alteței Sale, în prezența I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, a autorităților militare și civile și a unui mare număr de credincioși.

Crucea Eroilor. Din inițiativa M. Sale Regale s'a ridicat o cruce măreață, în amintirea eroilor români morți în cumpănită luptă din Carpați, la Jiu, Olt, Prahova, Olteu etc. Crucea Eroilor, înălțată de 40 metri și așezată pe muntele Caraiman din Valea Prahovei, va fi inaugurată cu prilejul zilei eroilor din 1927.

Misiunea Italiană. În frunte cu Alteța Sa Regală, ducele de Spoleto, e fost primită la gară de M. Sa Regele. Misiunea a depus flori la mormântul Eroului Necunoscut. Au urmat recepții, masă la palat, și o reprezentație la Teatrul Național. Înălți oaspeți, vizitând capitala, au fost salutați pretutindeni cu însuflețită iubire.

Secta baptistă. Ministerul cultelor a dispus ca asociațiile baptiste să nu folosească de aici înainte titlul de «Comunitate bisericească baptistă» pe sigilii și frontispicii, ci numai inscripția de: *Asociațiune religioasă baptistă*.

† **Victoria Onițu** nasc. Branișco, văduva mult regretatului director Virgil Onițu, a încetat din viață după scurte dar grele suferințe în Lugoj, luni la 1 Noemvrie 1926 seara la ora 11½. Rămășițele pământești ale defunctei au fost aduse la Brașov și așezate spre vecinică odihnă din Capela în cripta din cimitirul din «Groaveri», Joi în 4 Noemvrie la ora 3 d. a. Odihnească în pace!

Despre înmormântarea regretatei văduve, Victoria Onițu, scrie Gazeta din Brașov:

Erau de față membrii corpului profesoral și elevii liceului «A. Șaguna», membrii Asociației clerului întru inițiativa în adunare generală la Brașov, delegați numeroase ale Reuniunilor femeilor române și numeroși intelectuali din toate straturile societății brașovene. După săvârșirea prohodului în fața sicriului așezat în capela din «Groaveri» și împodobit cu numeroase cununi și jerbe de flori, de către protoierii I. Hamsea și Dr. I. Blaga, asistați de preoții I. Prișcu, I. Mește și Dr. N. Stinghe, a rostit un pătrunzător panegiric părintele protopop Dr. I. Blaga evocându-ne în memorie sufletul ales al defunctei, — o podoabă adevărată a neamului — care, alături de neuitatul director V. Onițu, va trăi încă multă vreme în amintirea brașovenilor. A împărțit telegrama de condoleanță sinceră pentru

familie ce i-a sosit din partea Capului bisericii ortodoxe române ardelen, și a găsit cuvinte de alinare sufletească pentru fiul Florin, rămas orfan, pentru nemângăiată mamă octogenară și pentru rudenile îndurerate. Întreaga asistență a cântat apoi «Vecinica pomenire», iar între cântările mortuare executate de elevii liceului sub conducerea dlui profesor N. Oancea, sicriul a fost coborât în criptă. Un suflet distins a dispărut. Fie-i, alături de soțul ei, somnul lin, țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Cartea funduară. Dl ministru al domeniilor, având în vedere necesitatea de a se da o stabilitate proprietății rurale și de a se înlesni transmiterea ei prin înființarea cârților funduare și în provinciile României în care această instituție nu există, a numit o comisie specială cu însărcinarea de a întocmi un ante-proiect de lege pentru înființarea cârților funduare.

Atelier diecezan menit pentru producerea de lumini din ceră curată pe seama bisericilor noastre, s'a inaugurat săptămâna trecută la Caransebeș. Actul sfințirii localului s'a săvârșit de Păp. protopop Andrei Ghidui, în prezența unui distins public, în frunte cu P. S. Sa episcopul diecezan loș, care în cuvântarea ținută la această ocazie a arătat rolul însemnat al noului stabiliment diecezan, de a înzestra bisericile noastre cu lumini întru preamărirea lui Dumnezeu cu jertfă curată, culeasă din florile câmpului, și de a sporii mijloacele diecezei întru prosperarea așezămintelor sale culturale și duhovnicești.

Dela «Astra» culturală. Prin aceasta se aduce la cunoștință publicului că se va constitui un nou deservământ al «Astreii» pentru *plasa Abrud*. Ședința de constituire se va ține în 14 Noemvrie, la ora 11, în «Casina română» din Abrud. — Tot în 14 Noemvrie, la ora 12, în localul gimnasiunii «Horia» din *Câmpeni*, se va ține o adunare de constituire a altui deservământ al «Astreii», cuprinzând comunele plasei *Câmpeni*. Aviz celor cărora le zace la inimă cultura și înaintarea neamului.

Țărâncă miraculoasă. Eleonora Zugun, tânără țărâncă moldoveană, dela Dorohoi, se află acum în Londra la contesa Serechi, unde primește vizitele somităților din lumea științifică. Eleonora Zugun formează obiectul cercetărilor: puteri tainice stăpânesc văzduhul în apropierea ei. În prezența acestei miraculoase țărânce, obiectele și mobilele din casă încep a se pune în mișcare ca purtate de mâini nevăzute; lampe, scaune, oglinzi ș. a. li cad în brațe; duhuri nevăzute li lasă urme de îmbrățișări și de mușcări ale dinților pe fragedul ei corp. Emoția și interesul Londrei sporesc din zi în zi pentru țărâncă moldoveană, socotită acasă ca stăpânită de rele duhuri.

E rândul sinagogelor. Comitetul executiv al sovietului din Chiev a hotărât ca sinagoga de acolo să fie transformată în club muncitoresc.

Se europeanizează? Americanii se vede că prea duc dorul băuturii, de care europenii se împărtășesc în libertate și belșug. Ultimul plebiscit al cetățenilor din lumea de peste ocean cere cu mare majoritate să se acorde fiecărui stat al Uniunii americane dreptul de a hotărâ câte grade de alcool trebuie să conțină băutura, pentru a putea fi opriată. Acesta e începutul, care se va termina — cu biruința integrală al alcoolului în America.

Adunare. Despărțământul Asociației culturale din *Uioara* își dă adunarea generală Duminică, în 21 Noemvrie 1926, ora 3 după amiază, în sala de consultație a salinelor din *Uioara*. Sânt rugați a participa la această adunare toți preoții, învățătorii și alți intelectuali din *Uioara* și provincie, aducând cu sine și popor.

ȘTIRI LOCALE

Concertele nelătecutului nostru maestru GEORGE ENESCU (din serie de 9 și 10 Noemvrie, s'au desfășurat în mijlocul celor mai călduroase ovaii ale publicului asistent, care umpluse sala dela *Unicum* până la cei din urmă loc. Clupele gustate în aceste două seri vor rămânea neuitate pentru toți sibienii, cari au avut norocul să le trădească. Manifestația măreață a artei genialului violist român a făcut să izbucnească însuflețirea întregului public după fiecare bucată a clasicului program. Nu putem decât să înregistrăm noul triumf al vrăjitelui arcuș purtat de maestrul, care este gloria neamului său și o mândrie a artei muzicale universale.

Conferențe la Asociațiune. Duminică în 14 l. c., la ora 6 seara, se va ține în sala prefecturii județene conferența dlui profesor *Sextil Pașcaru*, despre romanitatea limbii noastre. Prețurile: un scaun 10 Lei, elevii câte 3 lei. Miercuri, în 17 l. c., va vorbi dl profesor I. D. Ștefănescu despre opera și personalitatea lui A. Vlahuță.

Teatrul. Pentru zilele de 14, 15 și 17 Noemvrie sânt anunțate trei reprezentații teatrale, date de artiști români în teatrul sibian. Duminică, în 14 l. c. va juca dna *Maria Filotti*, cu artiști dela Teatrul Național din capitală; Luni, în 15, compania dlui V. Brezeanu și *Pepe Georgescu*; Miercuri în 17 l. c., dna *Olimpia Bărsan*, cu ansamblul Teatrului Național din Cluj. Bilete se găsesc la Librăria Foaiă Poporului în strada Mitropoliei și seara la cassa teatrului.

Membri noului S'au înscris la Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu: a) fondatori cu taxa de 200 Lei: M. Hal Grigoras, dir. școlii de arte și meserii, Eugen Tordășianu, privatier, și George Săcaș, maestru pantofar; b) pe viață cu taxa de Lei 100: Ioan Murășan, măcelar și Dumitru Cacoveanu, maestru pantofar.

Comitetul.

Ca inițiator și apoi președinte al Reuniunii noastre agricole, singură la noi în Ardeal și Bănat, am cârmuit această societate, pe atunci foarte sprintenă și rodnică, cu succes, pot afirma, *născărit* în trecut la noi. Ca nimeni altul mai înainte sau mai târziu, am perindat, fără preget, satele noastre, propovăduind împărăția agriculturii raționale și înlocuirea brațelor nespornice cu unelte și mașini spornice și prin urmare înțelne. Ajutat de abia 2 sau 3 colaboratori, am înțelesat la noi, dincoaci de Carpați, cele dinții însoțiri sătești de credit și tovarășii sau cooperanți economice. Am aranjat, ajutat de alții, multe expoziții instructive, când agricole, când igienice sau etnografice, demonstrații practice în grădini și la vil, în pometuri și la câmp, de asemenea cursuri de altoit, de împletit cu nule, etc. Am distribuit în cinste, din sărăcia Reuniunii, semințe, altoi și vițele de soi ales, fiind în fața obștei, întrunite cu mic cu mare, zeci și sute de conferințe pe înțelesul ori și cui, până și a babelor din tinda bisericii. În cluda protestelor de mai înainte, țărâncea ne lua în primire la marginea hotărului, cu sprinteni și numeroși călăreți, cu drapel tricolor, buchete de flori, cu vorbiri însuflețite sau cântări răsunătoare. Sincer mărturisesc, că nu odată m'au podidit lacrimile în fața atâtor dovezi de iubire și sincer entuziasm țărânesc.

Cine ar confirma afirmările mele ca fiind lăudăroase sau doară exagerate, n'are decât să citească ziarele de atunci sau rapoartele anuale, cuprinzând isprăvile Reuniunii agricole care, puțini ani după retragerea mea irevocabilă și deplin justificată, s'a potignit și azi trage de moarte. De sigur nu zic prea mult afirmând, că și dvoastră, intelectuali sibieni, purtați vina, fiindcă, de mulți ani încoaci, tăceți nepăsători, ceea ce n'ar trebui îngăduit. Față de Reuniune și țărânce, eu unul mi-am făcut datoria, vorba ceea, cu vârf și îndesat, timp de 18 ani, muncind *aiievea* fără preget și drept răsplătă având a mă răboli în ajutorul retragerii, cu înșinuări dosnice și ambiții răsuflate.

Doamnelor și Domnilor! Cu intenția vădită de a promova și eu scopurile, pe cari le urmărește societatea noastră «Astra», am inițiat și aranjat, în timpul mai nou, 5 expoziții, la Câmpeni, Sebeșul săsesc și Avrig, apoi la Sibiu în colaborare cu prof. Ștefănescu și deunăzi la Săliște în tovarășie cu directorul Băneasa.

Din publicarea scrierilor diverse m'am ales, adevăr grăesc, cu datorii uneori apăsătoare iar din numeroasele conferințe, demonstrații și expoziții, cu umblete și oboseală din greu.

Cu ocazia nenumăratelor excursii agricole și apoi etnografice, din sat în sat și din casă în casă, n'am pregetat a strânge pe bani, minu-

nățiile artistice, datorite acului, răboiului și briceagului țărânesc, minunății, cari au stors și storc admirația străinătății luminate.

Asupra colecțiilor strănse, 3 decenii în șir, și alor 3 categorii de albume, cum și asupra memorandumului și petrecerii în temniță, voie să am a vă spune una și alta la banchetul în așteptare.

Că Academia Română a ținut să mă aleagă cu unanimitate, membru *onorar* al ei, iată cea mai înălțătoare distincție și răsplătă pentru tot ce dat mi-a fost a înfăptui în lungă și sbuciumată mea viață.

Cu atâtă încheiu răspunsul meu, deocamdată, reînnoind cordiala și adăncă mea recunoștință pentru manifestația frumoasă, de care m'ajă făcut părtaş astăzi. Deosebită mulțumire exprim scumpulor profesori și colegi, cari *dănsii* au luat prețioasa inițiativă și în deosebi oratorului festiv atât de elocvent. Recunoștință perfect meritată datoresc corului cu adevărat excelent și în special dirigentului dibacii și vrednic de laudă. În sfârșit exprim sinceră și adăncă simțită grațitudine Mult Stimatelor Doamne, iubitorilor prieteni și cunoscuți, cari au binevoit a contribui la sărbătorirea persoanei mele, cum și la întemeierea fondului purtând pe vecie numele meu.

Nr. 389/1926 prot.

(112) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Hamba, protopresbiteratul Sibului, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela cea dintâi apariție a concursului în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post:

Întregire dela stat.

Stola statorită de consiliul parohial.

Consiliul parohial noului preot oferă ca dar odată pentru todeauna până la noua recoltă 1 (una) ferdelă bucate de familie și 1 (una) mierță dela văduve.

Lemnele necesare și locuința în natură.

Reflecții îndreptățite la acest post sânt poftiți să și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte și în parohie spre a fi cunoscuți de credincioși.

Sibiu, la 17 Octombrie 1926.

Of. prot. în înțelegere cu consiliul parohial din Hamba.

Emilian Cloran
protopop.

Nr. 1597/1926 prot.

(106) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a Măeruş, protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție a concursului în «Telegraful Român».

Venitele împreunate cu acest post, pe lângă salariul dela stat, sânt următoarele:

1. Casă parohială cu supraedificatele necesare.

2. Sesiune parohială de 32 jug. catastrale arător și fână, primite prin reforma agrară.

3. 10 stânjini lemne de foc, de fag, din pădurea comună, având preotul să se îngrijească de tăstul și transportul lor.

Comuna e situată în județul Brașov și are stațiune de cale ferată, pe linia Brașov—Cluj.

Reflecții, îndreptățite la acest post, să și trimită petițiile provăzute cu documentele necesare în termen subsemnatului și să se prezinte și în parohie la serviciul liturgic, ca să fie cunoscuți de credincioși.

Sf. Gheorghe, la 8 Octombrie 1926.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Măeruş.

Aurel Nistor,
adm.-protopopesc.

Nr. 353/1926

(197) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a Colibi, protopopiatul Sebeșului, se publică concurs nou cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dela stat. Sesi. parohială de 20 jug. arător și fână, câte o ferdelă de cucuruz și o zi de lucru dela enoriași.

Concurenții au să și înainteze cererile înscrise conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a celebra, respective a cânta și cuvânta.

Sebeș, 12 Octombrie 1926.

În înțelegere cu consiliul parohial.

Oficiul protopopesc:
Sergiu Medeanu,
protopop.

Prefectura Județului Sibiu. Serviciul financiar.

Nr. 9618/926.

(113) 2—3

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 2 Decembrie 1926 la ora 9 dimineața se va ține licitație publică cu ofertele sigilate la această Prefectură, strada Șaguna Nr. 10, pentru aprovizionarea Prefecturii cu materialele și utilitățile de birou (imprimare, rechizite de scris, hârtie, cerneală etc.) necesare birourilor sale în cursul anului 1927, precum și pentru tipărirea «Monitorului Județean» pentru același an, pe lângă condițiile următoare:

1. Licitațiunea se va ține prin oferte prezentate în plicuri închise și sigilate însoțite de o recipisă de vârsarea la casieria administrației financiare a sumei de 10 la sută din prețul materialelor resp. lucrărilor pentru cari concurează, în conformitate cu art. 72—83 din legea asupra contabilității publice.

2. Supraoferte nu se primesc.

3. Ofertele se vor depune la prefectură cel mai târziu până la 2 Decembrie a. c. la ora 9 dimineața, când va avea loc deschiderea lor în ședință publică.

4. Cautelul cu sarcinile detaliate se poate vedea în orele oficiale (8—13) la prefectură, biroul serviciului financiar.

Sibiu, la 30 Octombrie 1926.

Dr. Comșa
prefect

Popa Nartea
șef-contabil

Nr. 9106

(112) 2—3

Concurs

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare pe anul 1927 din fundațiunea «Andronic»:

I. Pentru învățăceli de orice meserie,

II. Pentru sodalii, deveniți atari în decursul anului 1926,

III. Pentru sodalii, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măstri, — prin aceasta se escrie concurs, pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Extras din matricula botezaților;

2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților;

3. Atestat familiar despre familia părinților concurenților ori, fiind ei căsătoriti, despre familia sa, având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sânt în familie, câți cercează școala și câți mai sânt la meserii.

Îndreptățiti a petițiunea sânt numai români ortodocși născuți în arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu și în eparhia Vadului, Feleacului și Clujului.

În special au să dovedească:

I. Învățăceli

a) că au împlinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat școala populară ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contractul cu măestrul și contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură ori magistrat);

d) adevărul dela măestru despre sporul ce-l arată în măestrie, despre diligența și purtarea morală; vidimată de catihetul sau parohul local.

Contractul trebuie aceluș la cerere în original, sau în copie autentică.

II. Sodalii

a) că au terminat anii de învățcel, ceea ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale;

b) că au purtare bună și fac spor multumitor, ceea ce vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevărul dela măestru.

III. Sodalii cari sânt în condițiuni de a deveni măstri

a) să aibă certificat dela măestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calif, ceea ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărul dela măestrii la cari au lucrat;

c) în cerere să arete anume locul unde voiesc să se așeze ca măstri, ce fel de mijloace mai are pentru a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserica și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se cere, ca cererile să fie scrise și subscrise cu mâna proprie, adresate Consiliului arhiepiscopiei ort. române din Sibiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decembrie 1926.

Cererile neinstruite în regulă și cele intrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiu, la 1 Noembrie 1926.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe
române de Alba-Iulia și Sibiu

Nr. 638/1926

(109) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Velt, protopopiatul Târnava, se publică concurs: cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitorilor preoților dela stat, și anume:

1. Casă cu 3 încăperi și bucătărie și un alt intravilan cu grădină, sură și grajd, ambele în mărime de 1015 st. □.

2. Sesiune parohială veche 8 jug. 800 st. □ și din reforma agrară 11 jug. 314 st. □.

3. O vie de 340 st. □, pășune și lemne de foc, un anumit evant.

4. Dela fiecare familie câte 2 zile de lucru (clacă) și stola obișnuită.

Concurenții să și înainteze rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului «ficiu protopopesc în Cetatea de baltă în termenul arătat, având a se prezenta cu șirea protopopului concernent în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Cetatea de baltă, 18 Octombrie 1926. Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Târnava în înțelegere cu consiliul parohial respectiv.

Nicolae Todoran,
protopop.

La **Librăria Arhiepiscopale** din Sibiu se află de vânzare:

Din viețile Sfinților

de **Episcopul Nicodem**

Prețul: Lei 4— plus porto postal Lei 2—.

Crâșma trează

(un program de luptă contra beției)

de **Episcopul Nicodem**

Prețul: Lei 4— plus porto postal Lei 2—.

A apărut

în «Biblioteca Bunului Păstor» Nr. 15

Un păstor model

scrierea admirabilă a scriitorului cunoscut cetitorilor noștri **Gr. Petrov**, tradusă de **P. S. Sa Episcopul Nicodem**. E o lectură ca și care altă mai frumoasă și mai instructivă nu putem recomanda preoților noștri. A ieșit în zilele acestea din Tipografia arhiepiscopale din Sibiu și se poate comanda de la **Librăria arhiepiscopale** cu prețul de Lei 70. Ar trebui să nu lipsească din casa nici unui preot.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsește la **Administrația Revistei teologice**:

Nr. 13. «*La cine ne vom duce?*» de **Dr. Gr. Cristescu**, profesor.

Nr. 14. «*La luptă dreaptă!*» de **Nicolae Colan**, profesor.

La **Librăria Arhiepiscopale**, Sibiu, se află de vânzare cartea:

Cei ce nu trebuie uitați:**SIMEON BALINT,**

Din istoria vieții sale, fapte și lupte din Munții apuseni ai Ardealului, de **E. HODOȘ**. — Cuprinde pe 96 pagini: Clipe din viața eroului dela 1848 și a locuitorilor din munți. Răsboirea cu ungurii, în numeroase localități. Hatvani. Kemény. Cum a fost omorât Dragoș în Abrud. Interesantă corespondență. Cât au pierdut românii ardeleni în revoluție. Câteva cântece de pe acele vremuri. — Prețul: 40 Lei. Cu poșta 8 Lei mai mult.